

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

CONSELLERIA D'HABITATGE, TERRITORI I MOBILITAT

7906

Resolució de la consellera d'Habitatge, Territori i Mobilitat per la qual s'estableixen els serveis mínims en el servei de transport del ferrocarril de Sóller durant la jornada de vaga convocada per als dies 22, 23, 29, 30 i 31 d'agost i els dies 7, 8 i 9 de setembre de 2023

Antecedents

1. En data 10 d'agost de 2023 la Direcció General de Treball i Salut laboral va trametre a la Conselleria d'Habitatge, Territori i Mobilitat un preavis de vaga per part del President del Comitè d'Empresa de l'empresa Ferrocarril de Sóller S. A., el qual recollia la comunicació de la convocatòria de vaga dels treballadors davant l'esmentada empresa, prevista per als dies 22, 23, 29, 30 i 31 d'agost i els dies 7, 8 i 9 de setembre de 2023.

Aquesta vaga afecta totes les expedicions diàries que es realitzen ordinàriament i comprèn les 24 hores dels dies de la vaga convocats del mes d'agost i de setembre.

2. Durant la temporada actual, l'empresa concessionària del servei prestat pel Ferrocarril de Sóller realitza devuit expedicions senzilles entre els dos sentits de l'itinerari.

3. La Direcció General de Mobilitat, en atribució de les seves competències, ha realitzat les comprovacions referents a les expedicions realitzades per Transports de les Illes Balears (TIB), respecte del seu servei regular de transport públic interurbà amb itinerari final en el municipi de Sóller i ha constatat que existeixen dues línies (la 203 i la 204) que realitzen aquest itinerari amb diferents freqüències. També ha consultat les dades d'afluència de viatgers durant la primera quinzena d'agost, tant per part del TIB com del Ferrocarril de Sóller, resultant que en aquestes dades són entre set mil i vuit mil viatgers diaris els que es desplacen a Sóller o Port de Sóller. Aquestes dades s'han comprovat amb vistes a determinar l'establiment del serveis mínims necessaris per cobrir aquest transport públic.

Fonaments de dret

1. La Comunitat Autònoma té competències sobre els serveis afectats d'acord amb el seu Estatut d'Autonomia i amb les facultats delegades per l'Estat mitjançant Llei orgànica 5/1987.

2. El Decret 12/2023, de 10 de juliol, de la presidenta de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, modificat pel Decret 16/2023, de 20 de juliol, de la presidenta de les Illes Balears.

3. Mitjançant escriptura pública de data 27 de març de 1911 es va atorgar la concessió per a la construcció i explotació del ferrocarril secundari amb garantia d'interès per l'Estat, amb itinerari de Palma al Port de Sóller, per un termini de 99 anys. La concessió es va atorgar d'acord amb la Llei de ferrocarrils secundaris de 28 de març de 1908 i el seu Reglament. La concessió finalitzava en el mes d'abril de 2010.

Aquesta escriptura recull el plec de condicions que ha de regir la concessió de servei públic esmentat, i que va ser publicat en la Gaceta de Madrid n° 336 de dia 2 de desembre de 1910.

4. Per resolució de la consellera d'Obres Públiques, Habitatge i Transport de dia 10 de juny de 2005, es va renovar la concessió per a l'explotació, en règim de gestió indirecta, el servei públic de la línia ferroviària de Palma, Sóller i Port de Sóller; amb publicació de les condicions bàsiques de la renovació de la concessió en el BOIB número 133, de data 8 de setembre de 2005. Aquesta renovació s'efectuà amb les mateixes condicions que consten a l'escriptura pública de 27 de març de 1911, sense més modificacions que les que recull la pròpia renovació, les derivades de l'aplicació de la LOTT i el seu reglament i les contingudes en el pla d'inversions de la concessionària. Entre les condicions afegides a la concessió, en la resolució de renovació de la concessió esmentada, s'ha de destacar, pel que és de rellevància per a l'aprovació dels serveis mínims, la condició de realitzar un mínim de quatre expedicions completes durant tot l'any.

5. La regulació legal del servei del ferrocarril de Sóller es troba en els articles 170 i següents de la Llei 4/2014, de 20 de juny, de transports terrestres i mobilitat sostenible de les Illes Balears. Són de destacar els següents articles:

Article 170:

“1. El ferrocarril de Sóller és un mitjà de transport públic de viatgers, entès com el que es presta per compte d'altri mitjançant una retribució econòmica, en què s'hi han d'admetre totes les persones que ho vulguin i compleixin les condicions que s'estableixin.

2. El ferrocarril de Sóller, en consideració al fet que fa més de cent anys que es va construir i explotar per primera vegada, té la consideració de tren històric i turístic.”

Articles 171.1, 2 i 3:

“1. El ferrocarril de Sóller és un servei de transport públic de viatgers de titularitat de l'administració, prestat en règim de gestió indirecta mitjançant una empresa privada, per la qual cosa la seva explotació està sotmesa a les condicions establertes en el seu títol de concessió.

2. L'administració competent per a la gestió del transport ferroviari a l'illa de Mallorca serà la competent per autoritzar, regular i controlar la prestació del servei i les possibles modificacions del seu traçat.

3. En consideració al caràcter turístic del servei materialitzat en la prestació simultània de trajectes de caràcter discrecional, l'administració no pot atorgar compensacions econòmiques per cobrir-ne els costos d'explotació. Hi és aplicable el règim que s'estableix en el capítol III del títol I de la Llei 16/1987, de 30 de juliol, d'ordenació dels transports terrestres, modificada per la Llei 9/2013, de 4 de juliol”

Article 173:

“El servei ferroviari s'ha de prestar d'acord amb les condicions que s'estableixen en el títol de concessió o el contracte de servei públic, i amb subjecció, si n'és el cas, a les tarifes que aprovi l'autoritat competent en matèria de transport ferroviari i, si pertoca, per l'autoritat competent en matèria de preus públics, sense perjudici del que estableix l'article 171.3 d'aquesta llei.”

Article 179:

“En tot allò que no preveu aquest capítol són aplicables les disposicions de les seccions 3a, 5a (articles 138 i 139), 6a, 7a i 8a del capítol I del títol II d'aquesta llei, i les que la despleguen. En allò que aquesta llei no preveu, sempre que no contradigui el que estableix aquest capítol, són aplicables les normes relatives als transports per carretera que estableixen la Llei 16/1987, de 30 de juliol, d'ordenació dels transports terrestres, modificada per la Llei 9/2013, de 4 de juliol, o la normativa que la substitueixi, i el reglament que la desplegui, i supletòriament la normativa vigent en matèria de contractes administratius especials de gestió dels serveis públics.”

6. La Constitució espanyola estableix en l'article 28.2, com a dret fonamental, el dret a la vaga de les persones treballadores per a la defensa dels seus interessos, si bé matisa que la llei que reguli l'exercici d'aquest dret ha d'establir les garanties que calguin per tal d'assegurar el manteniment dels serveis essencials de la comunitat.

7. El Reial decret llei de 4 de març de 1977, sobre relacions de treball. En concret, el seu article 10 segon paràgraf, assenyala que: “Quan la vaga es declari en empreses encarregades de la prestació de qualsevol gènere de serveis públics o de reconeguda i inajornable necessitat i concorrin circumstàncies d'especial gravetat, l'autoritat governativa podrà acordar les mesures necessàries per assegurar el funcionament dels serveis”.

8. D'acord amb la sentència del Tribunal Constitucional número 33/1981, la referència a la “autoritat governativa” que es conté en l'article 10.2 del Reial decret llei 17/1977 de 4 de març, serà respectivament, l'Estat o la Comunitat Autònoma amb competències en els serveis afectats; des d'aquesta perspectiva global es justifica que la fixació de serveis mínims es faci des de la Conselleria d'Habitatge, Territori i Mobilitat.

9. La jurisprudència constitucional ha matisat i cohonestat l'exercici del dret de vaga i la fixació dels serveis mínims quan aquest exercici afecta els serveis essencials per a la comunitat, atès que el dret de la comunitat a aquestes prestacions vitals és prioritari respecte del dret de vaga (fonament jurídic 18 de la Sentència del Tribunal Constitucional 11/1981). A aquest efecte, es consideren serveis essencials els destinats a garantir el contingut essencial dels drets constitucionals, és a dir, el dret a la vida, a la salut, a la llibertat personal, a la lliure circulació, a la comunicació, a la informació, a la tutela judicial efectiva i a l'educació.

Així, per establir els serveis mínims que siguin adequats, es fa necessari tenir en compte les condicions establertes en el títol de la concessió (quatre expedicions completes diàries); la prestació del servei de transport públic regular de viatgers per part de dues línies amb destí Sóller; i la gran afluència de viatgers que cada dia transporta el Ferrocarril de Sóller, atès les dates estivals d'agost i setembre en les quals està convocada la vaga.

Una vegada ponderats els tres paràmetres anteriors, amb el dret constitucional de l'exercici de vaga, alhora que garantir la prestació d'aquest servei com a essencial per a la comunitat; es considera adequat establir uns serveis mínims de tres expedicions completes, cada dia de la vaga convocada, per al transport públic de viatgers del Ferrocarril de Sóller.

Tres expedicions completes suposen un 30% dels serveis que actualment es presten per part de l'entitat Ferrocarril de Sóller, percentatge que es considera proporcionat per garantir el dret de vaga dels treballadors i la lliure circulació dels ciutadans, tenint en compte la gran afluència actualment existent a l'illa de Mallorca i, concretament, a les poblacions de Sóller i Port de Sóller, tal com s'ha indicat abans.

En virtut d'això dicta la següent

RESOLUCIÓ

1. Establir com a serveis mínims d'obligat compliment, en el servei de transport públic de viatgers del Ferrocarril de Sóller, gestionat per l'empresa concessionària Ferrocarril de Sóller, Societat Anònima, la prestació de tres expedicions completes durant cada dia de la vaga convocada, amb les condicions operatives següents:

- En cadascun dels sentits de l'itinerari del Ferrocarril de Sóller (Palma – Sóller – Port de Sóller i Port de Sóller – Sóller - Palma), s'han de prestar, de forma obligada, qualsevol dels horaris de les sortides del dia, que figuren autoritzats per la Resolució del director general de Transport de dia 20 de desembre de 2013.
- Les expedicions quedaran subjectes a la previsió establerta en aquesta Resolució, però amb la possibilitat de què l'empresa concessionària pugui escollir els horaris que consideri adients d'entre els regulats en l'esmentada Resolució de 20 de desembre de 2013.

2. L'empresa concessionària directament afectada haurà d'adoptar les mesures necessàries per poder dur a terme aquests serveis mínims, d'acord amb la legalitat vigent.

3. El personal que haurà de prestar els serveis abans esmentats serà l'estrictament indispensable per a la seva realització.

4. Establir que, l'incompliment de l'obligació d'atendre els serveis mínims implica les responsabilitats i, si n'és el cas, ha de ser sancionat de conformitat amb el que preveu la normativa aplicable.

5. Disposar que el que estableix aquesta Resolució no suposa cap limitació dels drets que la normativa reguladora de la vaga reconeix al personal en la situació esmentada. Així mateix, és aplicable per garantir el lliure exercici del dret de vaga el que estableixen les lletres k), l) i m) de l'article 95.2 del Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el Text refós de l'Estatut bàsic de l'empleat públic.

6. Notificar aquesta Resolució a l'organització sindical convocant de la vaga i a l'empresa concessionària.

7. Publicar aquesta Resolució en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

Interposició de recursos

Contra aquesta Resolució, que posa fi a la via administrativa, podrà interposar-se recurs potestatiu de reposició davant la consellera d'Habitatge, Territori i Mobilitat en el termini d'un mes des de la recepció de la seva notificació, o la mateixa podrà ser impugnada directament davant la jurisdicció Contenciós-Administrativa, d'acord amb el que es disposa en els articles 123 i 124 de la Llei 39/2015, s'1 d'octubre, del Procediment Administratiu comú de les Administracions Públiques.

Palma, en la data de la signatura electrònica (18 d'agost de 2023)

La consellera d'Habitatge, Territori i Mobilitat

Marta Vidal Crespo

